

Lagnutúrurinn hjá Ólavi Gregersen:

Eftir Högna Djurhuus

Ein røð av óhepnum umstøðum

Ein røð av óhepnum umstøðum tykist vera orsök in til syndarligu lagnuna hjá Ólavi Gregersen.

Vakthavandi á brúnni hevði ongantíð fyrr siglt skip inn í Skálafjørðin. Hann visti ikki, radarrefleks er á Flesjunum.

Tað er ikki merkt á kortinum og á radaranum ikkist tað skipi.

Tá Ólavur Gregersen var komin heilt nær Flesjunum spilti eitt grovt æl sýnið og tað, maðurin á brúnni helt vera eitt skip, hvarv av radaranum, greiddi hann sjórættinum frá hósdegini.

Tjaldrið var hjá Ólavi Gregersen longu ein tíma eftir at óhappið hendi. Tá lak Ólavur Gregersen ikki.

Men Tjaldrið kundi ikki beinanvegin seta enda umborð.

Tjaldrið lá á Havnini, tá boðini komu. Tað var inni, tí nokur hydraulikkør skuldu umvælast, m.o. rørin til spólini. Og tey máttu so fáast í lag, aðrenn spólini kundu brúkast. Tí var Tjaldrið ikki klárt, fyrr enn ein tíma eftir, tað var komið á staðið. Men tá var Ólavur Gregersen farin at leka so mikið illa, at skiparin helt tað ikki vera ráðiligt at hála hann av.

Tí so var vandi fyri, hann fór at søkka.

Ólavur Halgi var so langt burtur, tá hann fekk boðini, at hann var ikki frammi fyrr enn fyra tímar seinni.

Og Beskytteren var á veg til Føroya úr Danmark.

Um tað hevði eydnast at hála Ólav Gregersen av tá beinanvegin, veit sjálvandi onginn.

Men skiparin segði í sjórættinum hósdegini, at hann helt ikki, skipið stóð fast.

Óndi dreymin hjá flestu sjómönnum, at sigla á Flesjarnar í innsiglingini til Skálafjørðin, gjørdist kaldur veruleiki hjá fyrsta styrimanni á Ólavi Gregersen klokkan tiggju minuttir í tvey týsnáttina 10. januar.

Meðan maskinmeistarinn og hjálparmaður hansara sótu í messuni og hinir seks, sum vóru við, lógu í fasta søvni, sigldi hann tað 500 tons stóra skipið upp á Stórufles við næstan fullari ferð.

Tætt við radarrefleksið, sum varð sett har í mai 1975. Fyri at halda skip og bátar burtur.

Styriradurinn sá eisini refleksið á radaranum. Men hann helt, tað var eitt skip, greiddi hann sjórættinum frá hósdegini.

Sum so ofta, tá slik óhapp henda, eru tey úrslitið av fleiri óhepnum umstøðum.

Radarrefleksið er ikki merkt á sjókortinum, styriradurinn brúkti hesa náttina. Hóast tað er frá 1981 og aftur rættað í fjór.

Og hann, sum hevur siglt í øðrum londum seinastu 18 árin, visti onki um radarrefleksið.

Hetta var fyrstu ferð, hann skuldi sigla skip inn á Skálafjørðin.

Sjálvandi visti hann, Flesjarnar vóru har. Skiparin bar tær eisini upp á mál, tá teir fóru úr Klaksvík á midnatt.

Men tær skuldu ikki vera á kósini, hann helt seg vera á.

Tí helt styriradurinn, tann nógvi vindurin hevði tikði skipið, sum var lætt hendað túrinn, av kósini.

»Skipið« hvarv í grovum æli

Fyrsti styriradurinn gav sjórættinum eina nágreiniliga frágreiðing um siglingina týsnáttina.

Um teir seinastu minuttirnar greiddi hann nakað soleiðis frá:

Tá hann kom úr hvíta í reyða økið hjá Tofta vita, snaraði hann nóg. Longu, tá hann var leysur av Eystnesi, sá hann okkurt í radaranum frammanfyri í styrirborð. Hetta var eitt skip, helt hann.

Tá hann er 0,8 fj. frá »skipinum«, er tað 4-5 stig í bakborð í mun til kósini. Hann leggur tí skipið meira í styrirborð fyri at

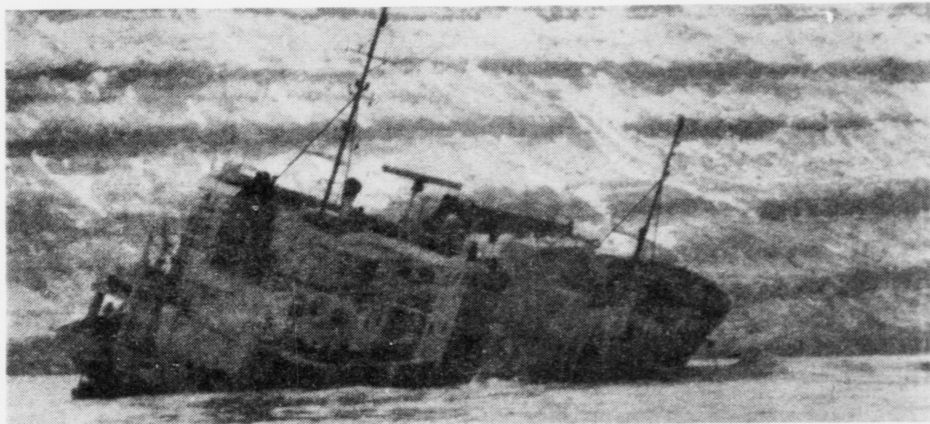
vera visur í at sleppa væl leysur av hinum.

Men nú kemur eitt grovt æl og hann missir »skipið« burtur. Hann

heldur tað er farið framvið. Men fimm minuttir seinni stoytir, og hann verður slongdur í dúrkið. Tað var stormur sunnan

og fyri at vera væl leysur av Eysturoynni legði styriradurinn kósina longur vestur enn vanligt er.

Fyrsti styriradurinn hevði verið við Ólavi Gregersen í júst ein mánað.

Tað verður eitt turrlegt vikuskifti í Eysturoynni.

Tí brennivínið liggur her. Ólavur Gregersen hevði nevnlaga ein pall við rúsdrekka, sum skuldi til Runavíkar.

Annars hevði skipið eini 180 tons av mjøli og stívliga 20 tons av eplum í lastini.

Eisini vóru 995 vørupallar hjá Fiskasøluni umborð

Tráspurdur um whiskyfløsku

Ein whiskyfløska, Johnny Walker, er atvoldin til, at fútin hevur serligan áhuga

fyrir hendingini týsnáttina, tá Ólavur Gregersen við 11 fj. ferð sigldi á Flesjarnar.

Fyrsti styriradurinn átti fløskuna og hevði hana við sær av skipinum.

Tá teir bjargðu menninir komu til Havnar týsmorgunin, tók lögreglan móti teimum.

— Tað tóktist sum var fyrsti styriradurinn ávirkaður og tí varð blóðroynd tikið av honum, greiddi Finn Ougaard, varafúti, sjórættinum frá.

Fyrsti styriradurinn hevði vakt, tá óhappið hendi, og var einsamallur á brúnni.

Men onki kom fram undir sjófrágreiðingini, sum gevur minstu ábending um, at styriradurinn var ávirkaður, tá skipið, hann hevði ábyrgdina av, fór á Flesjarnar.

Skelkaður

Tað var deyðakvørt í rættarsalinum, tá Finn Ougaard tráspurdi tann 43 ára gamla styriradurinn um whiskyfløskuna.

Styriradurinn greiddi frá, at hann, tá teir komu á Klaksvíkina klokkan tiggju mánaðkvöldið, fekk sær ein whiskyfløsk.

Meira drakk hann ikki. Fyrr enn halvan tíma eftir, at óhappið var hent.

— Eg var skelkaður og

fór niður undir og tók ein stóran slurk av fløskuni, segði hann.

Hann drakk seinni av fløskuni, bæði um borð á Ólavi Gregersen, í gummibátinum og um borð á Ólavi Halga.

Fløskan var stívliga hálv, tá teir komu til Havnar, segði hann.

Fyrsti styriradurinn varð avhoyrdur við rættindunum hjá einum skulsettum, tí tað er ikki útilokað, at hann seinni verður ákærður í sambandi við óhappið.

Hinvegin vórðu skiparin, yvirstyriradurinn, fyrsti meistari og ein maskinmaður avhoyrdir sum vitni. Teir sögdu allir sum ein, at teir høvdu ikki varhugan av, at fyrsti styriradurinn var ávirkaður.

Skiparin segði, at fyrsti styriradurinn segði sær, hann ætlaði at taka eina fløsku við í gummibátin.

Ongin av teimum fyra hevur sæð styriradurinn drekka av fløskuni.

Ongin, uttan skiparin, bar eyga við hesa goðu whiskyfløsku, fyrr enn teir vóru komnir um borð á Ólav Halga.

Óvæntað

Tað kom óvæntað, at varafútin fór at víðgera hendað spurning undir sjófrágreiðingini hósdegini.

Tá Finn Ougaard var í ferð við at avhoyra skip-

aran, royndu sakførararnir hjá reiðarinum, Skipafelagnum Føroyar, Tormóður Djurhuus, og Tryggingarsambandinum, Jógvann P. Lassen, at fáa avhoyringina steðgaða.

Teir sögdu, at skuldi hetta víðgerast nú, skuldi fyrsti styriradurinn eisini hava ein sakfóara.

Men sjórættarformaðurin gav varafútanum loyvi at halda fram.

Og Jógvann P. Lassen fór síðani út og ringdi eftir

einum sakfóara til styrimannin.

Tað bleiv Trygvi Jacobsen frá Advokاتفelagnum í Fr. Petersensgøtu, sum við ongum skotbráði kom upp í hetta mál.

Sjófrágreiðing skal nú sendast ldnadmálaráðnum, sum so avger um t.d. fyrsti styriradurinn skal ákærast sin leiklut óveðursnáttina, tá nýggja frystifarmaskipið Ólavur Gregersen fór á Flesjarnar.

Undantaksloyvi

Í sjórættinum hósdegini varð leysliga nomið við, um tað ikki var óforsvarligt at fyrsti styriradurinn var einsamallur uppi á túrinum úr Klaksvík til Runavíkar. At hann ikki hevði ein eftirhyggjarmann.

Um síðað varð til, at skipið var undirmannað, gjørdist ikki greitt. Men tað kom fram, at tað hevði undantaksloyvi frá manningarlógin.

Manningin á Ólavi Gregersen taldi niggju. Men hendað seinasta túrin var kokkurin ikki við.

Eins og hini nýggju farmaskipini hevði Ólavur Gregersen undantaksloyvi frá manningarlógin frá 1966. Skipið hevði loyvi at hava færri mans enn lógin ásetur.

Kristoffur Thomassen, fulltrúi, sum umsitur hesi loyvi á landskrivstovuni, sigur, at reiðarið hjá Ólavi Gregersen sókti um og fekk undantaksloyvi til avmarkað manningartal.

Umsóknin var til ummælis hjá Skipara- og navigatørfelagnum og Maskinmeistarafelagnum, sum ikki mæltu frá.

Undantaksloyvini verða givin, tí manningarlógin er ótíðarhóskandi, sigur Kristoffur Thomassen.

Bæði eru skipafelagnum hart fyrispent figgarliga og nýggj teknologi á farmaskipunum ger, at tey krevja ikki so nógv fólk.

Kristoffur Thomassen upplýsir, at ein nevnd er sett at gera uppskot um broytingar í manningarlógin, so hon verður nútíðarhóskandi. Hetta arbeiði skal vera liðugt í vár.